

Juridiskās palīdzības administrācijas sadarbības partneru (juridiskās palīdzības sniedzēju) aptaujas apkopojums

No 2021. gada 15. novembra līdz 17. novembrim tika veikta Juridiskās palīdzības administrācijas (turpmāk – JPA) sadarbības partneru (juridiskās palīdzības sniedzēju) aptauja.

Aptaujas mērķis bija noskaidrot juridiskās palīdzības sniedzēju viedokli par sadarbību ar JPA un klientiem, kā arī par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības efektivitāti un nepieciešamajiem uzlabojumiem.

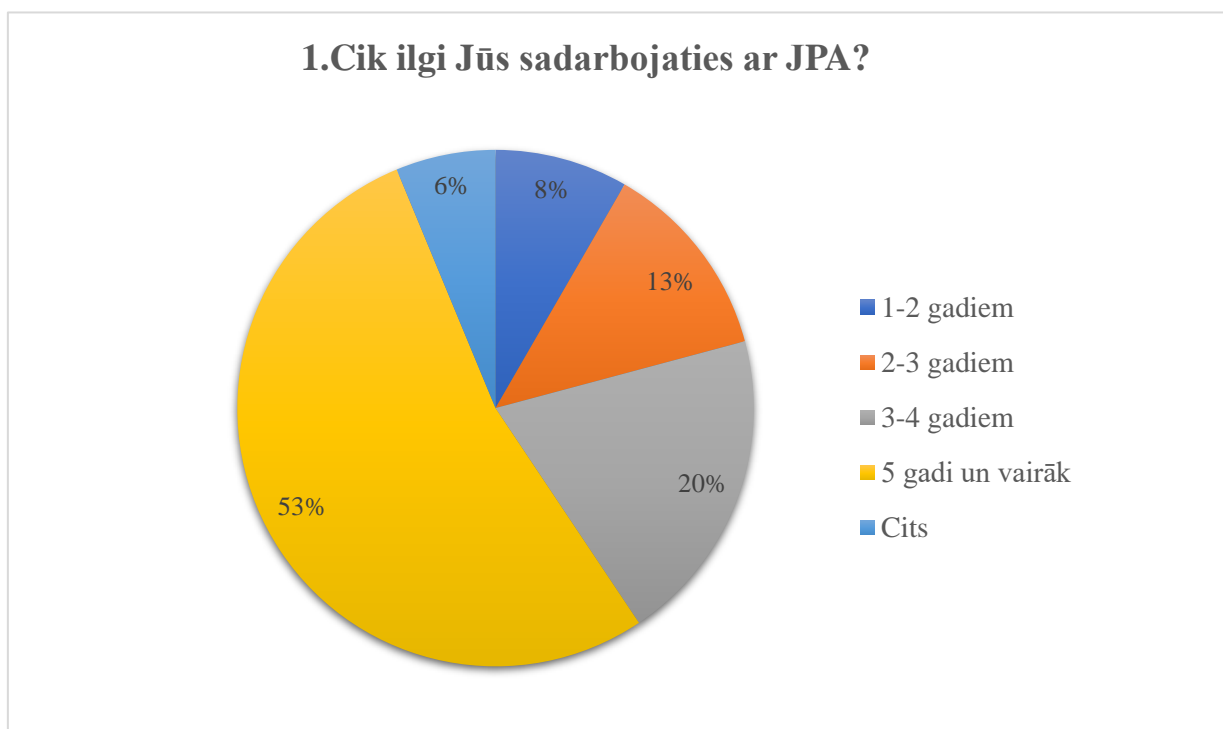
JPA uz 2021. gada 15. novembri bija noslēgusi juridiskās palīdzības līgumus ar 127 sniedzējiem, kuriem arī tika nosūtīts līgums piedalīties JPA rīkotajā aptaujā. Aptaujā piedalījās un savu viedokli izteica 96 sniedzēji, tas ir 76% juridiskās palīdzības sniedzēju, kuri sadarbojas ar JPA.

Novērtējot aptaujas rezultātus un sniegtos viedokļus, secināms, ka juridiskās palīdzības sniedzēji ir apmierināti ar sadarbību ar JPA. Par to liecina arī tas, ka 53% juridiskās palīdzības sniedzēju ar JPA sadarbojas vairāk par 5 gadiem, tai skaitā ir arī sniedzēji, kuri ar JPA sadarbojas vismaz 10 gadus un vairāk - kopš brīža, kad Latvijā tika ieviests valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības institūts.

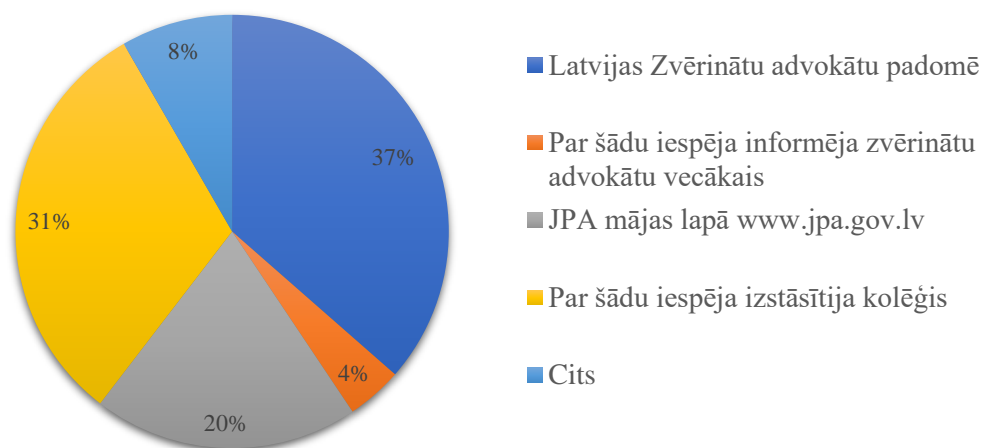
Sniedzēju interese noslēgt juridiskās palīdzības līgumu ar JPA galvenokārt ir saistīta ar vēlmi palīdzēt mazāk aizsargātajiem iedzīvotājiem un gūt papildu ienākumus, tajā pašā laikā arī papildināt savas profesionālas zināšanas un iegūt jaunu pieredzi.

Attiecībā uz nepieciešamajiem uzlabojumiem sniedzēji galvenokārt norādījuši, ka nepieciešams palielināt samaksas apmēru par sniegto juridisko palīdzību, valsts apmaksātais juridiskās palīdzības apjoms dažkārt ir nepietiekams, sniedzēji norāda, ka būtu nepieciešams attīstīt elektronisku pakalpojumu paziņojumu par sniegto juridisko palīdzību iesniegšanai un apstrādei, kā arī pēc sniedzēju domām būtu nepieciešams turpināt popularizēt valsts nodrošināto juridisko palīdzību tieši reģionos, jo tajos dzīvojošie nav informēti par savām tiesībām un iespēju tādu palīdzību saņemt.

Aptaujas rezultāti detalizētāk skatāmi zemāk.

2. Kur Jūs uzzinājāt par iespēju noslēgt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības līgumu ar JPA?

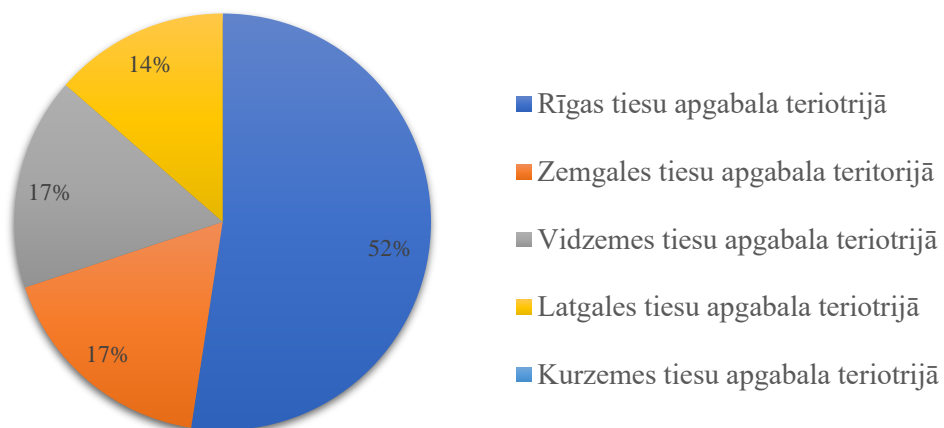

Lielākā daļa sniedzēju par iespēju slēgt juridiskās palīdzības līgumu uzzināja Latvijas Zvērinātu advokātu padomē vai no kolēģa. Daļa juridiskās palīdzības sniedzēju norāda, ka paši uzzinājuši par šādu iespēju, piemēram, izlasot normatīvajā aktā. Viens sniedzējs norāda, ka tad, kad Latvijā tika izveidota šāda sistēma, jau tika uzsākta sadarbība. Vēl kāds no sniedzējiem norāda, ka par šādu iespēju uzzinājis no JPA darbinieka.

3. Kas Jūs pamudināja noslēgt juridiskās palīdzības līgumu ar JPA?

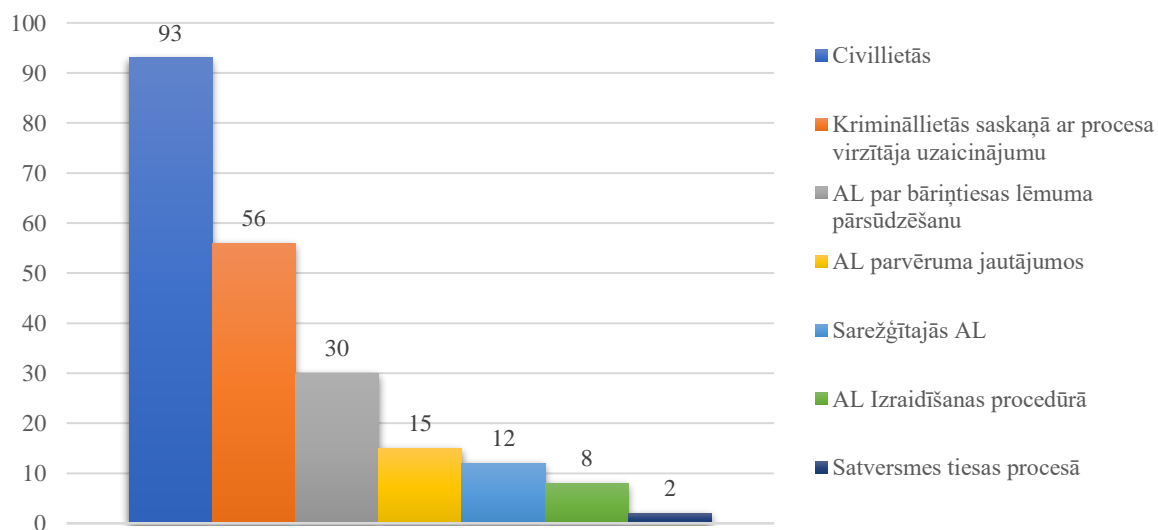

4. Kur sniežat valsts nodrošināto juridisko palīdzību?

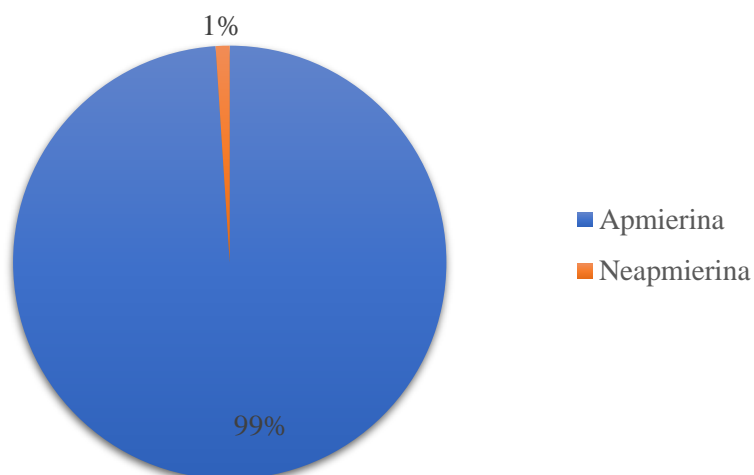

Rīgas tiesu apgabalā teritorijā praktizējošie juridiskās palīdzības sniedzēji (52%) visvairāk sadarbojās ar JPA, savukārt otra puse reģionos.

5. Kādās lietās Jūs sniežat valsts nodrošināto juridisko palīdzību?

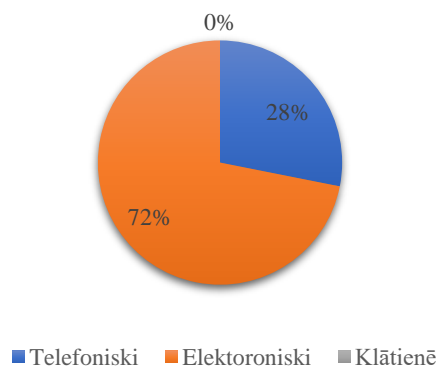

6. Vai Jūs kopumā apmierina līdzšinējā sadarbība ar JPA?

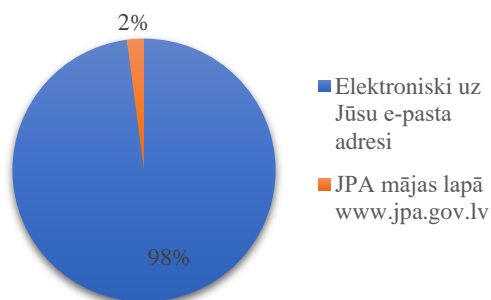

Tikai viens no juridiskās palīdzības sniedzējiem norādīja, ka nav apmierināts ar līdzšinējo sadarbību ar JPA, norādot to, ka valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības ietvaros gan sniedzējam, gan personai ir jāaizpilda daudz veidlapu, norāda, ka paziņojumus nevar iesniegt elektroniski, gan to, ka nepmierina, ka šajā procesā ir liels birokrātiskais slogs attiecībā pret saņemto samaksu par juridiskās palīdzības sniegšanu.

7. Kā Jums ir ērtāk komunicēt ar JPA?

8. Kāds Jums ir vispiemērotākais veids JPA aktualitāšu un izmaiņu saņemšanai?

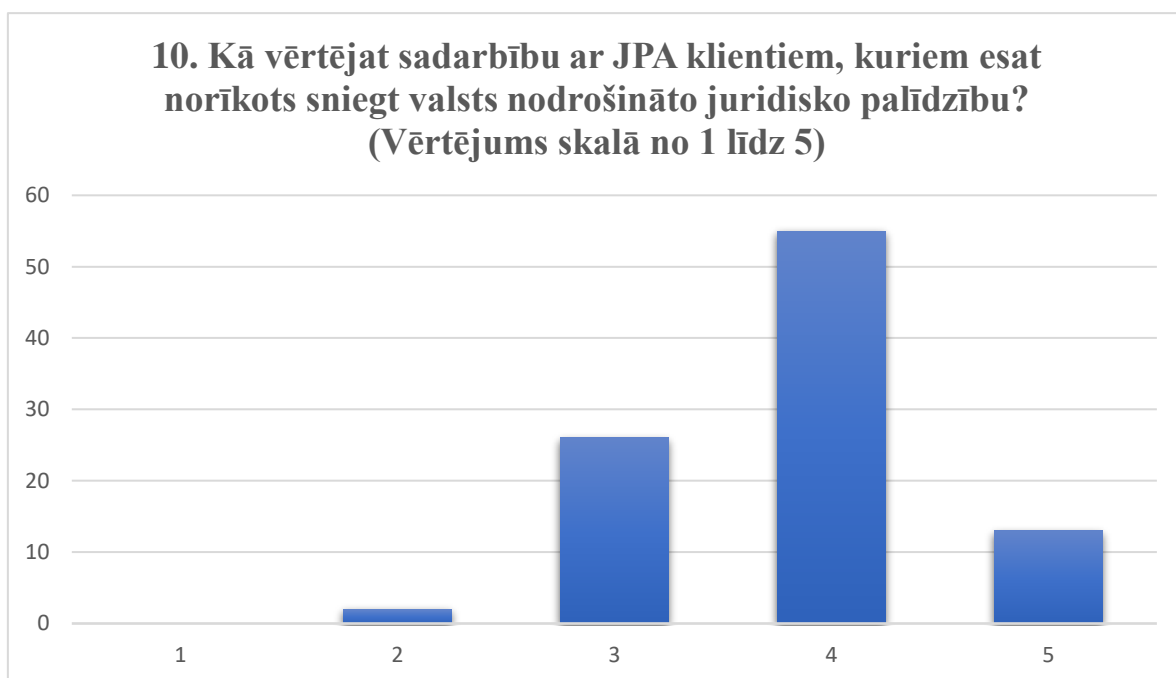

Interesanti ir tas, ka 72% juridiskās palīdzības sniedzēji norāda, ka visērtāk komunicēt ar JPA ir elektroniski, tikai 27% norāda, ka labprāt komunicētu telefoniski, savukārt neviens no sniedzējiem kā ērtāko komunicēšanas veidu nav norādījis – klātienē. Iespējams, tas izskaidrojams ar šī brīža esošajiem ierobežojumiem, ārkārtas situāciju un pandēmiju.

9. Kā Jūs vērtējat norīkošanas procesu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanai personai (vērtējums no 1 līdz 5)?

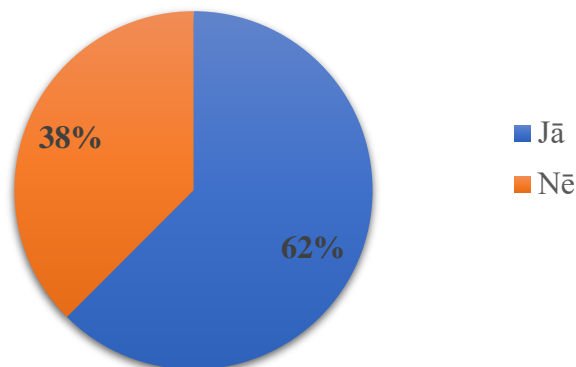
82% juridiskās palīdzības sniedzēji norāda, ka juridiskās palīdzības norīkošanas procesu novērtē skalā no 4 līdz 5. Vidējais vērtējums 4,21, līdz ar to secināms, ka juridiskās palīdzības sniedzēji ir apmierināti ar norīkošanas procesu un tas viņiem nesagādā grūtības.

Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistra datu sniegšanas un elektroniskās sadarbības tīmekļa vietnes – Ārējā portāla darbību juridiskās palīdzības sniedzēji arī novērtē skalā no 4 līdz 5, vidējais vērtējums 4,06.

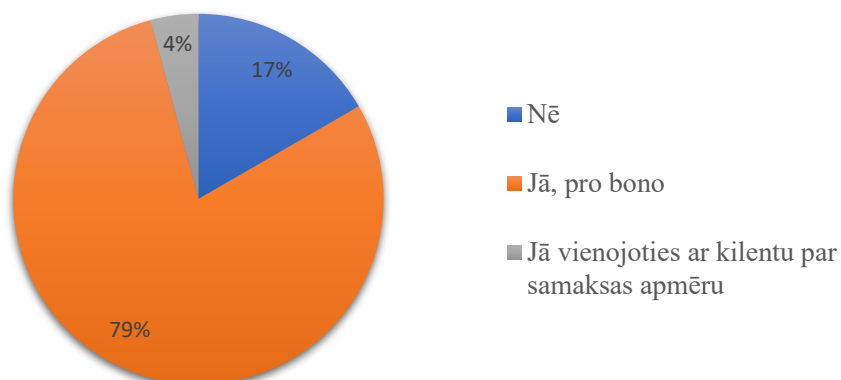
Juridiskās palīdzības sniedzēji sadarbību ar JPA klientiem, kuriem norīkoti sniegt juridisko palīdzību, novērtē skalā no 3 līdz 4, vidējais juridiskās palīdzības sniedzēju vērtējums ir 3,82, tādējādi secināms, ka sadarbība ar JPA klientiem ir apmierinoša, tomēr dažreiz ir problemātiska vai apgrūtināta dažādu iemeslu dēļ.

11. Vai uzskatāt, ka pēc 29.06.2021.grozījumiem MK noteikumos Nr.1493 JPA valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķirtie apjomi vienas lietas ietvaros ir pieteikami?

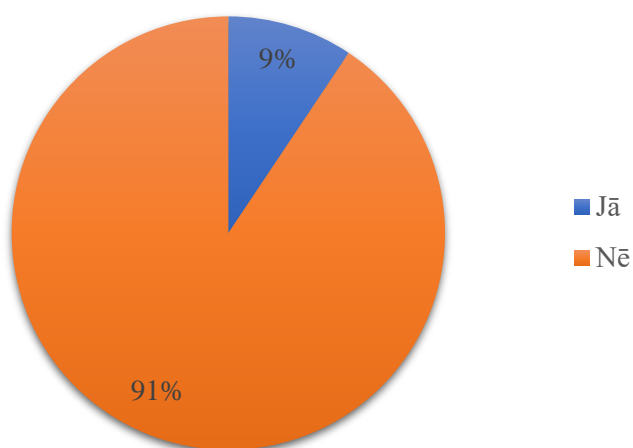
Lai arī lielākā daļa (62%) juridiskās palīdzības sniedzēju norādīja, ka JPA valsts nodrošinātās palīdzības piešķirtais apjoms vienas lietas ietvaros ir pieteikams, tomēr diezgan liels skaits sniedzēju (38%) norādīja, ka apjoms vienas lietas ietvaros nav pieteikams, kā galvenos iemeslus norādot to, ka būtu nepieciešams paplašināt to dokumentu skaitu, par kuriem tiek veikta samaksa, tai skaitā arī par dokumentiem, kas nepieciešami citām iestādēm, lai iegūtu pierādījumus, jo pašas personas ne vienmēr saprot kas un kā tām jādara, sarežģītajās lietās apjoms ir nesamērīgs, kā arī samaksas apmērs par juridisko palīdzību ir zems, daudzi sniedzēji norāda, ka būtu nepieciešams veikt atsevišķu samaksu par gatavošanos tiesas sēdei un tiesu debatēm, kā arī par laiku, kas tiek patērēts, braucot uz tiesas sēdi un gaidot to. Attiecībā uz konsultācijām sniedzēji norāda, ka būtu jābūt vismaz 10 konsultācijām, par kurām tiktu veikta samaksa 50 euro stundā. Citi uzskata, ka būtu jāmaksā vairākas reizes par iepazīšanos ar lietas materiāliem.

12. Vai juridisko palīdzību sniežat klientam arī ārpus piešķirtā apjoma?

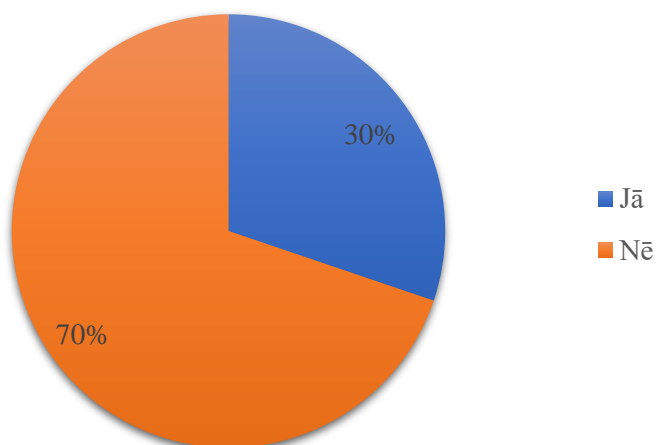
79% juridiskās palīdzības sniedzēju norāda, ka klientam sniedz papildu juridisko palīdzību bez maksas. Šis varētu sasaukties ar iepriekš minēto, ka juridiskās palīdzības apjoms dažkārt, sevišķi sarežģītajās lietās, ir nepietiekams, taču nevar noliegt arī to, ka daudzi JPA klienti, komunicējot ar juridiskās palīdzības sniedzēju, vēlas atrisināt arī citas juridiskās problēmas un jautājumus, kuros juridiskā palīdzība netiek nodrošināšana.

13. Vai Jums ir grūtības sniegt juridisko palīdzību pandēmijas laikā?

Lai arī absolūtais vairākums 91% aptauju aizpildījušie sniedzēji norāda, ka viņiem nav grūtības sniegt juridisko palīdzību pandēmijas laikā, tomēr 9% ir norādījuši, ka viņiem ir grūtības sniegt juridisko palīdzību pandēmijas laikā, kā iemeslus minot, piemēram, savu vecumu un bailes par savu veselību, tiesas nepieejamību, attālinātas konsultācijas, klientu satraukumu un agresivitāti, biroja uzturēšanas izmaksas, nevakcinētos klientus, kuriem nav tehniskās iespējas vai kuri nevēlas, ka konsultācija tiek sniegta attālināti.

14. Vai piedalījāties JPA rīkotajā telefonakcijā "Bezmaksas attālinās juridiskās konsultācijas"?

JPA rīkotajā telefonakcijā ir piedalījušies 30% sniedzēju. Tie sniedzēji, kuri piedalījās akcijā, norāda, ka šāda akcija būtu jārīko regulāri, jo tā palīdz saņemt juridisko palīdzību ne tikai trūcīgām un maznodrošinātām personām, tādas noteikti jārīko arī turpmāk. Vidējais vērtējums (skalā no 1 līdz 5) ir 4,62. Turklāt daudzi no juridiskās palīdzības sniedzējiem ir norādījuši arī to, ka vienā dienā vajadzētu norīkot vairāk juridiskās palīdzības sniedzēju, jo vienam ir grūti koncentrēties četras stundas, turklāt, ņemot vērā lielo iedzīvotāju atsaucību, nav iespējams atbildēt uz pilnīgi visiem telefona zvaniem.

Visi sniedzēji, kas piedalījās rīkotajā akcijā, ir norādījuši, ka šāda akcija ir nepieciešama, kā negatīvo pusi minot tikai to, ka nepieciešams uzlabot sakaru kvalitāti.

Juridiskās palīdzības sniedzēju ierosinājumi un priekšlikumi (sadarbības uzlabošanai, juridiskās palīdzības pieejamībai u.c.).

Vairums sniedzēju ir apmierināti ar līdzšinējo sadarbību, taču daudzi min, ka būtu nepieciešams veikt dažādus uzlabojumus, piemēram, kas attiecas uz JPA Ārējā portāla darbību un paziņojumu iesniegšanu elektroniski, samaksas apmēra palielināšanu, birokrātiskā sloga mazināšanu, paplašināt personu loku, kuras var saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kā arī sniedzēji norāda uz to, ka JPA būtu nepieciešams vairāk informēt pašvaldību iestādes un arī augstskolas par JPA piedāvātajiem pakalpojumiem.